

DOPAD NÍZKÝCH ÚROKOVÝCH SAZEB NA BANKOVNÍ SEKTOR V ČESKÉ REPUBLICE

TOMÁŠ ČECH

Abstrakt

Na začátku příspěvku stála úvaha, jaký dopad mají dlouhodobě nízké úrokové sazby na bilance obchodních bank a pojišťoven, popřípadě jakým způsobem ovlivňují jejich fungování a rozhodování. Bude zajímavé odlišit dopad v krátkém a dlouhém období a odlišit dopad změny očekávaných, a naopak neočekávaných změn. Při hledání odpovědi na dané otázky dojdeme minimálně ke třem dopadům. Pokles úrokových měr má zaprvé dopad na přecenění dluhových instrumentů například v případě přecenění na fair value dle IFRS standardů. Za druhé, nečekaný dlouhodobý pokles úrokových měr vytváří tlak na úrokovou marži, která je jedním z nejdůležitějších příjmů pro obchodní banky, a snížení úrokového spreadu, a tím na zmenšení „manévrovacího prostoru“ při řízení úrokové pozice bank. Za třetí, v dlouhém období může neočekávaný pokles úrokových sazeb působit problémy pro nastavené hedgingové pozice/strategie pro úrokové riziko a problémy s řízením likviditní a úrokové pozice banky. V případě pojišťoven se jedná o rizika spojená s řízením portfolia na krytí pasiv. V této souvislosti tedy hovoříme o dopadech do ALM strategií.

Klíčová slova

Úroková míra, výnosová křivka, úrokové riziko, úroková marže.

Úvod

Celkový dopad do pohybu tržních úrokových měr (dále jen úrokových měr) do výkazu zisků a ztrát komerčních bank a pojišťoven závisí na objemech obchodů, resp. aktiv a pasiv, které mají obvykle pro-cyklický charakter. Vyrovnání se finančních institucí s poklesem úrokových měr může být různé. Je nutné vzít v potaz rovněž časové hledisko, zda se finanční instituce potýkají s krátkodobě nebo naopak s dlouhodobě nízkými úrokovými sazbami, kdy například bankám obecně klesá manévrovací prostor přesunout změnu úrokových sazeb na své klienty. Svou důležitou roli hrají očekávání ohledně vývoje úrokových sazeb v dlouhém období.

Tento příspěvek svým rozsahem nemůže obsáhnout popsání komplexně celé problematiky a nemůže se zabývat do detailu všemi již nastíněnými dopady. Proto se zde budeme zabývat pouze dopady do hodnoty účetnictví finančních institucí a do úrokových marží a ALM strategií bank. Mimo oblast našeho zájmu zůstane problematika zajištění (hedging) proti pohybu úrokových měr a zajišťovacích strategií. Oblasti zajištění se dotkneme jen okrajově.

1. Problematika úrokových sazeb

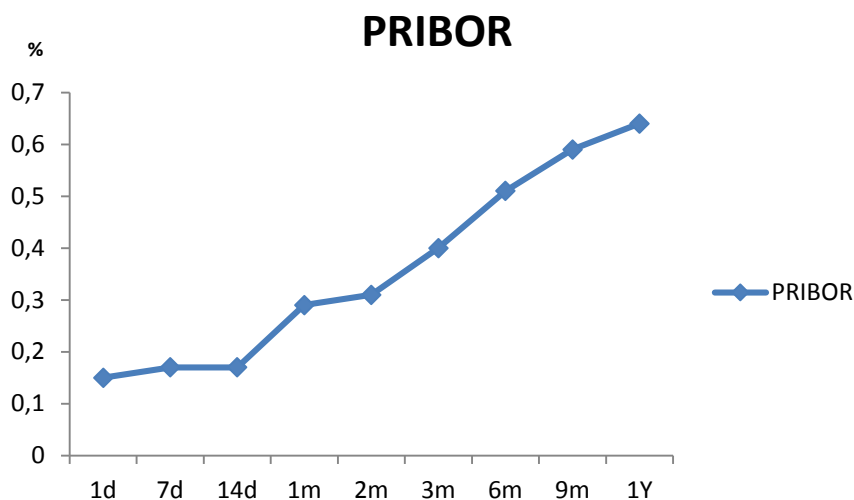
1.1. Definice výnosové křivky

Výnosová křivka spojuje úrokové sazby pro různé doby splatnosti a reprezentuje měnící se úrokový výnos s měnící se dobou do splatnosti [Kaplan, Inc. d.b.a. Kaplan Schweser, 2013]. Typický tvar výnosové křivky je rostoucí, což znamená, že dluhopisy s delší splatností nesou větší úrokový výnos¹. Existují však i jiné typy výnosových křivek. Česká výnosová křivka je strmě rostoucí. Jako příklad v grafu č. 1 uvádíme pražské mezibankovní nabídkové sazby, tzv. PRIBOR. Jedná se o sazby, za které si banky navzájem poskytují úvěry na českém mezibankovním trhu. PRIBOR je například klíčová výnosová křivka pro stanovení výše úroků u hypotečních úvěrů. Neexistuje jen jedna výnosová křivka. Pojišťovny nejvíce zajímá pro účely diskontování peněžních toků plynoucích z dlouhodobých závazků výnosová křivka sestavená ze státních dluhopisů.

---

¹ Jako jeden z důvodů se často uvádí implicitní zakomponování prémie za úrokové riziko.

Graf č. 1: PRIBOR ze dne 15.11.2013

Zdroj: http://www.cnb.cz/cs/financni_trhy/penezni_trh/pribor/denni.jsp

1.2. Posun výnosové křivky

Pokles úrokových sazeb chápeme jako posun výnosové křivky směrem dolů. Zcela obecně bez ohledu na dobu do splatnosti můžeme tvrdit, že pokles úrokových sazeb (v průměru pokles výnosové křivky směrem dolů) způsobuje růst hodnoty dluhových instrumentů.

2. Dopady posunů výnosových křivek (úrokové riziko)

2.1. Dopad do bilance a výkazu zisku a ztrát banky

Posun výnosové křivky směrem dolů v průměru pro všechny doby do splatnosti se projeví v bilanci a výkazu zisků a ztrát banky skrze přecenění dluhových instrumentů na reálnou hodnotu (fair value), například dle standardů IFRS pro určitou skupinu aktiv. Dopad je přitom na obou stranách rozvahy. Vždy záleží jakou strukturu aktiv a pasiv banka má, tzn. jakou maturitu, cash flow a úrokový výnos.

Bilanční struktura největších bank v České republice je velice zjednodušeně složena na straně aktiv dluhovými instrumenty typu úvěrů (okolo 2,8 bilionu korun v roce 2013), nakoupených dluhopisů a dalších, převážně finančních aktiv. Na straně pasiv se pak jedná především o bankovní depozita (přes 3 biliony korun v roce 2013), dluhové instrumenty bankou vydané a vlastní kapitál. Více o struktuře rozvahových položek bank v České republice v tabulce č. 1 v příloze. Zda bude mít pokles úrokových sazeb v ekonomice na banky pozitivní či negativní dopad zcela závisí na výše popsané struktuře bankovních aktiv a pasiv, časové struktuře (maturitě) těchto bilančních položek, a rovněž na dalších faktorech. Například zda se banka

proti pohybům úrokových sazeb zajišťuje, jakým způsobem a na jak dlouhé období jsou zajistné instrumenty sjednávány, než se musí zajištění znovu obnovit atd.

Závěrem k této části můžeme konstatovat, že pro pochopení a řízení dopadů pohybu úrokových sazeb je důležité rozumět struktuře bilance finanční instituce, a svůj vliv má rovněž účetní standard/metoda, podle kterých finanční instituce účtují.

2.2. Přecenění dluhových cenných papírů

Při přecenění na reálnou hodnotu dluhových cenných papírů závisí výsledný efekt na dvou faktorech. Zaprvé, jaký je poměr, průměrná durace a convexita nakoupených dluhových cenných papírů s porovnáním s emitovanými dluhovými cennými papíry. V případě bank pak nestačí jen sledovat čistě poměr dluhopisů na straně aktiv a pasiv, ale rovněž jejich maturitu. Průměrnou maturitu lze měřit přes duraci, a ještě přesněji lze změny úrokových sazeb zachytit ukazatelem convexity. Tzv. Macaulayho durace dluhopisu je interpretována jako střední délka života dluhopisu [Cipra T., 2002]. Durace měří citlivost dluhopisu na změnu úrokových měr. Předpokládejme teď, že banka drží více dluhových instrumentů na straně aktiv a průměrná durace aktiv je podobná průměrné duraci pasiv. Výsledný efekt přecenění na reálnou hodnotu při poklesu úrokových sazeb bude mít za příčinu větší zvýšení hodnoty aktiv ve srovnání s pasivy banky a naopak. Rozdíl bude na straně pasiv kompenzován ve výsledku hospodaření za daný rok.

Daný efekt je důvodem pro úvahy v účetních přístupech, které dluhové cenné papíry přeceňovat na reálnou hodnotu. Pokles úrokových sazeb může být zapříčiněn krátkodobým ekonomickým šokem nebo jednorázovým opatřením vlády s krátkou dobou účinnosti, nebo se může jednat o jev související s finančním a hospodářským cyklem. V extrémním případě by mohlo dojít k takovému nadhodnocení aktiv finanční instituce vedoucímu k tzv. dluhopisové bublině, která by později mohla velmi rychle splasknout. V případě, že by finanční instituce prostředky plynoucí z přecenění vyplatila akcionářům, anebo masivně investovala do dluhopisů bez zajištění oproti pohybu úrokových měr, mohlo by dojít též při pozdějším prudkém růstu úrokových sazeb k ohrožení finanční stability finanční instituce, potažmo celého finančního sektoru. Vždy je nutné sledovat, zda finanční instituce typu bank a pojišťoven drží dluhové cenné papíry na aktivech až do splatnosti a zda je má takto klasifikovány v účetnictví. Klasifikace má dopad na účtování o výnosech a ztrátách z přecenění, zda se účtují rozvahově nebo výsledkově. V minulosti zákon v České republice umožnil přecenění dluhových cenných

papírů výsledkově, což mělo za následek poměrně značný odliv finančních prostředků do zahraničí formou dividend.

Banky a pojišťovny by měly být v tomto ohledu opatrné a při řízení struktury aktiv a pasiv (tzv. ALM) dbát na zajištění oproti vlivu úrokového rizika. Zajištění lze řídit přes sladění struktury a durace aktiv a pasiv, sladění fix a float portfolia a jejich případného zajištění skrze finanční úrokové deriváty.

2.3.Úroková marže a druhy úročení

Velice důležitým ukazatelem profitability obchodní banky, který zásadně ovlivňuje zisk z bankovního portfolia, je úroková marže. Úroková marže je rozdíl mezi úrokem placeným bankou za získání zdrojů k financování úvěrové činnosti (poskytování úvěrů) a úrokem získaným z bankou vydaných úvěrů. Úroková marže bývá hlavním zdroje zisku obchodních bank.

Na straně pasiv (zdrojů financování) jsou, jak už bylo řečeno výše, největší položkou depozita. Opět pro praktické řízení úrokové marže v bankovníctví je extrémně důležité, jakou časovou strukturu bankovní depozita mají a jak jsou úročeny. Jak uvádí například Dvořák P., 2005 existují různé formy úročení bankovních depozit. Jde o:

- úročení fixní (pevné)
- úročení pohyblivé
  - o vazba na určitou referenční úrokovou sazbu s nepravidelným přizpůsobováním (floating rate)
  - o vazba na určitou referenční úrokovou sazbu s pravidelným přizpůsobováním (variable rate)

Předpokládejme, že dojde k poklesu úrokových měr v ekonomice. Dojde tím k tlaku na cenu úvěrů poskytovaných obchodními bankami v souvislosti se zlevněním financování úvěrů na trhu. To se projeví poklesem úrokového výnosu z úvěrů pro banku pro nové úvěry a pro staré úvěry, které klienti refinancují, například u fixně úročených hypotečních úvěrů v době refixace. Je více než zřejmé, že záleží na typu, struktuře a objemech úvěrů, které banka poskytuje (hypotéky, spotřebitelské úvěry, korporátní úvěry, atd.) na straně aktiv a na straně pasiv záleží, jak jsou současné zdroje banky financovány. U depozit pak záleží, jakou mají časovou strukturu (termínované vklady, běžné vklady, atd.), jak jsou depozita úročena (fixní, floatová, variabilní sazba). U dluhových instrumentů jde opět na obou stranách rozvahy o doby maturit, cash flow (kupónový výnos) a velikost sjednaného úrokového výnosu. Manévrovací

prostor bank v krátkém a v dlouhém období je determinován právě výše popsanými faktory a strukturou aktiv a pasiv, přičemž lze jen těžko najít univerzální nástroj obrany vůči výše zmíněným vlivům. Strukturu financování a úvěrovou politiku je potřeba řídit a přizpůsobovat vzhledem k měnícímu se prostředí a ekonomické situaci.

3. Dopad nízkých úrokových sazeb na bankovní sektor v České republice

V této části se budeme věnovat fenoménu poslední doby, nízkým úrokovým sazbám, který byl a je zapříčiněn ekonomickou a finanční krizí z roku 2008, snahou centrálních bank a vlád o oživení ekonomik, jehož důsledkem jsou nejnižší diskontní sazby centrálních bank za poslední dekádu. V reakci na politiku ECB i ČNB snížila diskontní sazby na historické minimum. Odlišíme dopad v krátkém a dlouhém období a odlišíme dopad změn očekávaných a naopak neočekávaných.

3.1. Dopad nízkých úrokových sazeb v krátkém období

Ještě než odlišíme vliv očekávaný a neočekávaný, popíšeme zde, jakým způsobem dopadají nízké úrokové sazby na bankovní domy v krátkém období.

Představme si situaci, kdy ČNB dočasně sníží diskontní, lombardní a repo sazby. Dopad na bankovní instituce bude zcela jistě záviset na postavení komerčních bank vůči centrální bance. Pokud by platilo, že nemají banky dostatek vlastních zdrojů a likvidity a jsou závislé na centrální bance, pak by dočasné snížení úrokových sazeb mělo pravděpodobně za důsledek pokles úrokových nákladů komerčních bank. Jinými slovy, zlevnění zdrojů financování úvěrové funkce bank. Ve velmi krátkém období by se pak nejspíše toto zlevnění nestihlo projevit ve zlevnění úvěrů pro klienty. Je ovšem možné, že by banky, které by se tímto dostaly k novým finančním zdrojům, využily snížených úrokových sazeb k zapůjčení těchto dodatečných finančních prostředků a došlo by k poměrně rychlé úvěrové expanzi. V takovém případě by přicházelo v úvahu i rozšíření poskytování úvěrů na méně bonitní klienty, kteří si dříve za vysoký úrok nemohli půjčit. Takto je i úvěrová expanze popsána v učebnicích pro ekonomy a je popisována jako pobídka ekonomické aktivity, kdy jsou subjekty v ekonomice včetně i menších nebo méně „úvěrově kvalitních“ (ve smyslu bonity) subjektů nově úvěrováni a vytvářejí díky levnějším penězům nová pracovní místa, zvyšují agregátní poptávku, a v důsledku toho dojde i k rozhybání spotřeby v krátkém až střednědobém horizontu (předpoklady, vlivy a důsledky úvěrové expanze dále nebudeme nerozvádět). V krátkém

období však již nedochází díky takovému vlivu k zásadním změnám na trhu hypoték a úvěrů ze stavebního spoření, protože ty jsou zpravidla vázány fixační dobou na více let, a příležitost k refinancování se tak týká pouze části z těchto klientů/subjektů.

V České republice mají bankovní instituce dostatek likvidity, kterou ani v době krize plně nevyčerpaly, a tudíž jsou v naprosto odlišné situaci od výše popsaného modelového příkladu. Dopad krátkodobého snížení úrokových sazeb centrální bankou tak není jednoznačný, a je pravděpodobné, že i neúčinný z hlediska cílů politiky oživení ekonomiky skrz nižší úrokové sazby centrální banky. V případě, kdy jsou komerční banky věřitelem centrální banky, tj. mají velké depozitní úložky u centrální banky, dojde při krátkodobém poklesu úrokových sazeb k poklesu úrokových výnosů komerčních bank. V takovém případě může dojít ke stahování likvidity komerčních bank z centrální banky a jejich umístění jinde, například na trhu cenných papírů. Nebo může dojít k efektu popsaném výše, kdy komerční banky nižší úrokové sazby promítnou do úrokových sazeb nabízených svým klientům. To by byl ten případ, kdy by na pokles úrokových sazeb ze strany centrální banky reagoval i mezibankovní trh poklesem například výnosové křivky PRIBOR. Protože PRIBOR je často používán jako referenční výnosová křivka především k hypotečním úvěrům, mělo by dojít ke zlevnění těchto úvěrů. Aby bylo možné důsledek nižších úrokových sazeb v krátkém období správně odhadnout, je nutné analyzovat a poznat konkurenční tlaky na bankovním trhu a míru anticipace komerčních bank ohledně dalšího vývoje úrokových sazeb v ekonomice. Na druhou stranu je zřejmé, že sazby centrální banky vymezují „hřiště“ pro mezibankovní sazby.

Důležitým faktorem je rovněž míra očekávání pohybu úrokových sazeb komerčními bankami. Může se jednat o předem očekávanou změnu, kdy například platí ve většině případů korelace rozhodnutí ECB a ČNB. ČNB s jistým časovým zpožděním reaguje na snížení úrokových sazeb ECB z mnoha pochopitelných důvodů. Finanční instituce v České republice proto mohou předpokládat krátkodobé snížení úrokových sazeb a přizpůsobit již dopředu nabídku úrokových sazeb na depozitech a úvěrech pro své klienty nebo se oproti pohybům úrokových sazeb včas zajistit. V takovém případě hraje stěžejní roli strana pasiv. Má-li banka většinu depozit od klientů úročenou sazbou, která je vázána na referenční úrokovou sazbu (například PRIBOR) s pravidelným přizpůsobováním, lze takto úročená depozita jednoduše zajistit oproti úrokovému riziku. Banky mohou využít přímo úrokových derivátů typu FRA, swap atd., které jsou vázány rovněž na stejnou referenční úrokovou sazbu. Tyto činnosti v rámci komerčních bank zajišťuje oddělení ALM.

3.2.Očekávaný versus neočekávaný dopad nízkých úrokových sazeb v krátkém období

Protože úvěry jsou bankou poskytovány zpravidla na delší období než je časová struktura pasiv na jejich krytí (depozit), může se neočekávaný dopad nízkých úrokových sazeb projevit ve volatilitě zisku obchodních bank přes tlak na úrokovou marži. Banky zpravidla nejsou schopné v krátkém období přenést náklady spojené s pohyby úrokových sazeb na své klienty. Pakliže je ovšem banka dobře zajištěna oproti úrokovému riziku, pak se v krátkém období dopad nízkých úrokových sazeb téměř neprojeví. Banka se úrokovému riziku může bránit sladěním časové struktury aktiv a pasiv, například krýt dlouhodobá aktiva typu hypotéky dlouhodobými pasivy, jako třeba emitovanými dluhovými cennými papíry. Protože však největším zdrojem financování obchodních bank jsou bankovní depozita od klientů, je potřeba správně namodelovat jejich splatnost, a poté se oproti pohybům úrokového rizika zajistit. V krátkém období klienti zpravidla nezačnou okamžitě substituovat bankovní vklady za investice na kapitálových trzích, a banky tak nejsou ovlivněny odlivem zdrojů financování. Jsem toho názoru, že v krátkém období v současné době není velký rozdíl mezi očekávanou změnou úrokových sazeb a změnou neočekávanou. V krátkém období banky dopady změn úrokových sazeb na své klienty zpravidla nepřenáší, a snižují tak volatilitu úrokových sazeb na klientském bankovním trhu.

Obdobné je to u pojišťoven, kde mají ovšem dlouhodobou povahu především pasiva (u životních pojišťoven) a aktiva jsou přizpůsobována portfoliovému profilu pojistného kmene. Každá životní pojišťovna řeší především správné namodelování cash flow na straně aktiv, což má na starosti aktuární oddělení. Odpovědností portfolio manažera je zajistit odpovídající cash flow ke krytí budoucích závazků na straně aktiv s odpovídajícím výnosem zabezpečujícím alespoň krytí technické úrokové míry. V České republice je velká část portfolio pojišťoven umístována do státních bondů. Protože prakticky neexistují dluhopisy s tak dlouhou dobou splatnosti jako je délka životních pojistek a i splatnosti dluhových instrumentů nemusí být vždy vyhovující, řeší portfolio manažer tuto situaci pravidelným rolváním portfolia. Pokles úrokových sazeb v krátkém období tak pojišťovny v případě držení dluhopisů do splatnosti, či za použití zajištění, prakticky nezasáhne. Není přitom za těchto předpokladů opět velký rozdíl mezi změnou očekávanou a neočekávanou.

3.3. Očekávaný dopad nízkých úrokových sazeb v dlouhém období

V dlouhém období je situace značně odlišná. Pokud banky dopředu předpokládají dlouhotrvající nízké úrokové sazby, mohou tomuto přizpůsobit svá očekávání, řízení struktury aktiv a pasiv a zajistit si prostor pro alespoň částečný přenos dopadů pohybů úrokových sazeb na své klienty. Nízké úrokové sazby snižují manévrovací prostor bank v podobě tlaku na úrokovou marži. Banky se snaží udržet hlavní zdroj svého financování, tj. depozita, a nesnižovat zbytečně úrokové výnosy z vkladů pro klienty, aby klienti nebyli motivováni k vybírání peněžních prostředků a jejich přesouvání na kapitálové trhy nebo jiným alternativám. Bylo by v tomto ohledu zajímavé sledovat a změřit citlivost českých bankovních klientů na velikost úrokové míry z depozit a efekt stahování likvidity z bank. Dá se však předpokládat, že na rozvinutém trhu k tomuto jevu částečně dochází.

Důležitou roli při zkoumání dopadů nízkých úrokových sazeb na obchodní banky hraje struktura pasiv. Kolik z pasiv obchodních bank je denominováno v depozitech a s jakou splatností, kolik zdrojů je čerpáno emitováním cenných papírů. Banky se zpravidla snaží splatnost a duraci svého depozitního portfolia modelovat. Zde se však banky dostávají do problému kvality predikce modelů a rizika změn předpokladů a parametrů. Nízké úrokové sazby totiž zpravidla motivují klienty k vybírání bankovních depozit a ukládání volných prostředků na kapitálových trzích do dluhových cenných papírů, jejichž hodnota s poklesem sazeb roste. Zajištění měnicího se portfolia je poté značně obtížné řídit a predikční modely selhávají. Dá se předpokládat, že velká část portfolia hypoték s fixní úrokovou sazbou se v dlouhém období refinancuje za nižší úrokové sazby. V Českém prostředí se banky a spořitelny snaží těmto důsledkům zabránit zlevněním zdrojů financování například v podobě úvěrů od centrální banky, marketingovými pobídkami, ale i administrativní náročností refinancování pro klienta.

Lze tedy konstatovat, že očekávané nízké úrokové sazby z hlediska řízení bankovního portfolia zvyšují úspěšnost predikce a vlastního řízení ALM, správnost zajištění oproti úrokovému riziku a vhodné nastavení obchodní strategie omezující tlak na úrokovou marži.

3.4. Neočekávaný dopad nízkých úrokových sazeb v dlouhém období

Za předpokladu neočekávaných dlouhodobě nízkých úrokových sazeb, se kterými finanční instituce nepočítaly, řada nástrojů nesprávně zafunguje nebo je jejich účinnost omezená. Hlavním problémem je i fakt, že finanční instituce v případě neočekávaně dlouhodobě nízkých

úrokových sazeb z počátku nemohou vědět, zda se jedná o dlouhodobý stav nebo jen krátkodobou volatilitu.

Hlavním problémem pro banky je především nefunkčnost predikčních modelů, neperfektní zajištění a omezená možnost přenesení dopadů na klienty. Manévrovací prostor úrokové marže se snižuje a může vést i k problémům s profitabilitou bank. Banky v případě úročení depozit na bázi float nebo variable úrokových sazeb přicházejí o zdroje financování, jejichž náhradu jen těžko zajistí v dlouhém období. Centrální banka by proto při neočekávaném dlouhodobém snížení úrokových sazeb měla být vědoma dopadů na obchodní banky. Toto je možné jen v případě detailního pochopení struktury obchodních bank a systému jejich řízení. Zdá se, že v České republice i navzdory nastavenému trendu nízkých úrokových sazeb ze strany ČNB nedochází k materiálnímu dopadu z efektu odlivu depozitních prostředků na klientských účtech. Svou roli může sehrát i rozdělení depozit do košů dle očekávané splatnosti, a v návaznosti na to jejich zajištění oproti úrokovému riziku.

V případě životních pojišťoven je hlavním rizikem dlouhodobě nízkých úrokových sazeb především nepokrytí technické úrokové míry a zdražení dluhových cenných papírů, kterými jsou zpravidla kryty budoucí závazky v případě, že závazek má delší splatnost než podkladové aktivum, které se splatnosti roluje. Úrokové riziko v případě pojišťoven je na straně pasiv, kdy pokles diskontní křivky směrem dolů vede k nárůstu hodnoty pasiv. Aktiva jsou přitom investována na kratší investiční horizont a adekvátní zajištění oproti úrokovému riziku se na trhu hledá velmi těžko.

Na závěr lze shrnout, že největší problém s dopady nízkých úrokových sazeb v dlouhém období je těžká predikce skutečné délky trvání poklesu výnosových křivek na samém začátku, selhání modelů k úrokovému riziku, nedokonalost zajištění oproti úrokovému riziku, tlak na úrokovou marži bank, rolování portfolií v případě nedostatečné maturity investičních nástrojů kryjících dlouhodobé závazky a odliv klientských depozit z bank.

Literatura

- [1] Dvořák P., 2005. *Bankovníctví pro bankéře a klienty*. 3. Přepřacované a rozšířené vydání, Linde Praha. ISBN 80-7201-515-X.
- [2] FRM PART I BOOK 3: *Financial markets and products*. Kaplan, Inc., d.b.a. Kaplan Schweser, 2013, Printed in United States of America. ISBN 978-1-4277-4486-6.
- [3] Cipra T., 2002. *Kapitálová přiměřenost ve financích a solventnost v pojišťovnictví*. Praha: Ekopress. ISBN 80-86119-54-8.
- [4] Česká národní banka. 2013. Veřejná data ke stažení. Dostupné na:
http://www.cnb.cz/cs/financni_trhy/penezni_trh/pribor/denni.jsp
- [5] Česká národní banka. 2013. Veřejná data ke stažení. Dostupné na:
http://www.cnb.cz/cs/dohled_financni_trh/souhrnne_informace_fin_trhy/zakladni_ukazatele_fin_trhu/banky/bs_ukazatele_tab02b.html

Kontakt

Ing. Tomáš Čech
Ernst & Young
Karlovo náměstí 10
120 00 Praha 2
Česká republika
tomas.cech@cz.ey.com

Přílohy

Tabulka č. 1

<i>k 30.6.2013 v mil. CZK</i>			
Aktiva celkem	4 743 168	Závazky a vlastní kapitál celkem	4 743 168
1. Pokladní hotovost a pohledávky vůči centrálním bankám	488 177	Závazky celkem (1 až 11)	4 332 636
1.1 Pokladní hotovost	34 961	1. Vklady, úvěry a ostatní finanční závazky vůči centr. bankám	3 114
1.2 Pohledávky vůči centrálním bankám	453 217	2. Finanční závazky k obchodování	219 751
2. Finanční aktiva k obchodování	242 834	2.1 Deriváty se zápornou reálnou hodnotou	66 609
2.1 Deriváty s kladnou reálnou hodnotou	63 363	2.2 Závazky z krátkých prodejů	19 859
2.2 Kapitálové nástroje	700	2.3 Vklady, úvěry a ostatní finanční závazky	128 162
2.3 Dluhové cenné papíry	160 830	2.3.1 úvěrové instituce	34 621
2.4 Pohledávky	17 941	2.3.2 klienti	93 541
3. Finanční aktiva v reálné hodnotě vykázaná do Z/Z	24 819	2.3.3 sektorově nečleněné	0
3.1 Kapitálové nástroje	1 942	2.4 Emitované dluhové CP určené k odkupu v krátkém období	5 120
3.2 Dluhové cenné papíry	22 877	3 Finanční závazky v reálné hodnotě vykázané do zisku/ztráty	46 551
3.3 Pohledávky	0	3.1 Vklady, úvěry a ostatní finanční závazky v RH vykázané do Z/Z	42 312
4. Realizovatelná finanční aktiva	508 839	3.1.1 úvěrové instituce	0
4.1 Kapitálové nástroje	8 637	3.1.2 klienti	42 312
4.2 Dluhové cenné papíry	500 201	3.1.3 sektorově nečleněné	0
4.3 Pohledávky	0	3.2 Emitované dluhové cenné papíry	4 239
5. Úvěry a jiné pohledávky	2 881 954	3.3 Podřízené závazky	0
5.1 Dluhové cenné papíry neobchodovatelné	46 241	4. Finanční závazky v naběhlé hodnotě	3 950 186
5.2 Pohledávky	2 835 713	4.1 Vklady, úvěry a ostatní finanční závazky v naběhlé hodnotě	3 549 180
6. Finanční investice držené do splatnosti	410 491	4.1.1 úvěrové instituce	397 732
6.1 Dluhové cenné papíry	375 858	4.1.2 klienti	3 128 828
6.2 Pohledávky	34 633	4.1.3 sektorově nečleněné	22 620
7. Zajišťovací deriváty s kladnou reálnou hodnotou	33 127	4.2 Emitované dluhové cenné papíry	381 692
8. Kladné změny reálné hodnoty portfolia zajišťovaných nástrojů	505	4.3 Podřízené závazky	19 314
9. Hmotný majetek	30 301	5. Finanční závazky spojené s převáděnými aktivy	0
9.1 Pozemky, budovy a zařízení	30 162	6. Zajišťovací deriváty se zápornou reálnou hodnotou	23 146
9.2 Investice do nemovitostí	140	7. Záporné změny reál. hodnoty portfolia zajišťovaných nástrojů	-174
10. Nehmotný majetek	15 819	8. Rezervy	9 491
10.1 Goodwill	2 770	9. Daňové závazky	6 682
10.2 Ostatní nehmotný majetek	13 049	10. Ostatní závazky	73 890
11. Účasti v přidružených a ovládaných osobách a ve spol. podn.	76 734	11. Závazky spojené s vyřazovanými skupinami	0

12. Daňové pohledávky	3 282	Vlastní kapitál celkem (12 až 19)	410 532
12.1 Pohledávky ze splatné daně	430	12. Základní kapitál	88 604
12.2 Pohledávky z odložené daně	2 852	13. Emisní ážio	41 544
13. Ostatní aktiva	25 358	14. Další vlastní kapitál	48
14. Neoběžná aktiva a vyřazované skupiny	928	15. Fondy z přecenění a ostatní oceňovací rozdíly	22 433
		16. Rezervní fondy	43 978
		17. Nerozdělený zisk (neuhrazená ztráta) z předchozích období	179 808
		18. Vlastní akcie	2 620
		19. Zisk (ztráta) za běžné účetní období po zdanění	36 737

Zdroj: http://www.cnb.cz/cs/dohled_financni_trh/souhrnne_informace_fin_trhy/zakladni_ukazatele_fin_trhu/banky/bs_ukazatele_tab02b.html